

Amb la lletra no n'hi ha prou: un tribut als 'Tocats' de l'Art

LITERATURA. La novena edició del cicle literari **Tocats de Lletra** de Manresa enceta avui dimecres un programa dedicat als "Camaleònics", és a dir, als artistes que s'expressen sota llenguatges, gèneres i arts diferents per tal com no en tenen prou de ser només poetes, novel·listes, pintors, músics, dramaturgs...

El plantejament d'enguany del Tocats subratlla el perfil polifacètic de l'escriptor contemporani, que ha abandonat el purisme de la condició unívoca de l'escriptura per esdevenir un artista que aspira a la totalitat expressiva de la creació artística. És per això que, amb el focus en l'escriptura com no podia ser d'altra manera?, es repassen les obres de personalitats tan polifacètiques com Josep Palau i Fabre, Perejaume, Ovidi Montllor, Narcís Comadira o Joan Margarit, entre d'altres.

Ovidi Montllor

El protagonisme central del Tocats 2015 no se l'endú precisament un escriptor en el sentit convencional del terme, sinó un cantautor que feia de les seves cançons complexos lingüístics que no s'exhaurien en l'actuació, com succeeix, dit sigui de passada, en la majoria de bons cantautors. Ens referim a l'alcoià Ovidi Montllor, de qui enguany se celebra el vintè aniversari de la mort. Com Raimon, Montllor també llegà una petita producció poètica, fet que serveix als organitzadors per exemplificar la mena d'escriptor polifacètic que se cerca, una mostra de la complexitat de l'art actual, que no es deixa atrapar des d'una sola perspectiva. Montllor obre el cartell de la mà de Francesc Ribera, 'Titot', que en cantarà cançons i en recitarà poemes amb l'acompanyament del pianista i compositor, David Martell, en l'espectacle inaugural del cicle ('Bon vent i barca nova') el 30 de setembre, a la Sala Petita del Kursaal. Aquest recital s'oferirà també a l'alumnat de batxillerat dels centres educatius de Manresa. Per la seva banda, la Fira Mediterrània s'afegirà al memorial del cantautor amb un espectacle (Ovidi popular, 20 anys!) a càrrec de Jordi Fàbregas, Celdoni Fonoll, Miquel Gil, Pep Gimeno Botifarra i Toni Torregrossa.

David Martell i Francesc Ribera, Titot, participaran en l'espectacle inaugural del Tocats

Futur

Gairebé una quarantena d'espectacles confirmats omplen el programa d'un cicle que ja ha situat Manresa en la primera línia de les ciutats catalanes amb posicionament cultural. Segons la regidoria de cultura de Manresa, els actes tenen un cost aproximat de 39.400 euros, dels quals l'Ajuntament en fa càrrec d'uns 19.000; la Institució de les Lletres Catalanes, 10.000; la Diputació de Barcelona, 4.400, i 6.000 euros més que provenen d'esponsoritzacions diverses. Per al regidor de Cultura, Joan Calmet, "la prioritat ha estat mantenir totes aquelles activitats i programes que tenen un bon retorn", ja que, al seu parer, "aconseguir que la davallada pressupostària no es noti és tot un repte", un objectiu que, segons la regidoria, es va aconseguir "en l'anterior mandat". Per a futures edicions, l'equip de govern es marca l'objectiu no tant ja de "mantenir sinó d'incorporar noves activitats i projectes que ara mateix són al calaix esperant una prevista millora econòmica". Antoni Daura, president del Gremi de Llibreters de Catalunya, una de les entitats organitzadores al costat de l'Ajuntament, admet que el consistori "des del primer any, ha agafat el repte de fer costat a aquest cicle i coordinar-lo, juntament amb la resta d'entitats", amb la gràcia d'haver tingut, cada any més, "una magnífica resposta del públic". No obstant això, Daura creu que, per la volada que ha pres el Tocats, potser el consistori podria implicar-s'hi un xic més: "Possiblement l'Ajuntament i altres institucions públiques podrien fer-hi una major aportació econòmica, però som conscients de les dificultats pressupostàries actuals i, malgrat tot, aconseguim,

gràcies també a molta gent que hi treballa desinteressadament, un bon programa".

L'artista Perejaume també serà al Tocats de Lletra 2015

De fet, un dels trets que defineixen el Tocats des de l'inici és la participació de diverses entitats del teixit associatiu cultural de la ciutat, no sempre estrictament vinculades a la literatura. Enguany, amb el format encarat als escriptors que també s'han prodigat en altres arts com ara la pintura, la música, l'arquitectura o l'escultura, la col·laboració d'institucions com FotoArt Manresa, CineClub o el grup escènic dels Carlins s'ha reforçat, una dinàmica que, segons Calmet, "no és una qüestió conjuntural, sinó totalment conceptual". Fina Tapias, directora del grup escènic dels Carlins, afirma que això "és una prova més del nivell de consolidació que ha anat adquirint el Tocats de Lletra". En concret, als Carlins hi haurà una cita de primer rengle. Sis escriptors de la Catalunya central (Llorenç Capdevila, Jordi Cussà, Agustí Franch, Pep Garcia, Joan Pinyol i Jaume Serra Fontelles) han elaborat de forma expressa sis peces teatrals breus, lligades temàticament però autònomes, que representarà el grup dirigit per Tapias el 24 d'octubre, en un espectacle titulat "Caragirats", unes peces que giren al voltant de personatges camaleònics, com els artistes protagonistes del cicle: "La majoria dels personatges semblen una cosa i en són una altra, o bé es troben amb situacions per les quals han d'anar canviant d'arguments. D'aquí el títol de Caragirats", ens avança Tapias, que afegeix que enguany "no hi ha cap monòleg" ni tampoc una síntesi d'estils, de manera que cada autor haurà donat el seu to a la peça. No és la primera vegada que el grup escènic dels Carlins representa obres escrites expressament per al Tocats. El 2010 van representar "Polvos màgics", un conjunt de cinc historietes eròtiques. El 2012 es repeteix la proposta dins del cicle Enamorats amb l'espectacle Trinxats d'amor. Enguany, després de tres anys, es renova l'espectacle amb la participació inèdita de Pep Garcia i, de forma destacada, de Jaume Serra Fontelles. Aquesta trobada col·lectiva de dramaturgs té un aire de parentiu amb els volums publicats pels narradors centrals, amb la diferència de l'edició. ¿Podria aprofitar-se, doncs, el marc del Tocats per publicar literatura dramàtica dels autors nostrats, que va tan escassa? "Potser sí que es podrien publicar tal com ja es fa amb els poemes que es reciten a la Plana de l'Om", afirma Tapias. Calmet valora la proposta, però es mostra prudent: "Les propostes que puguin arribar en aquest sentit seran valorades, entenent que el límit conceptual no existeix..., però sí el pressupostari".

Altres actes

Dels més de 30 actes confirmats, cal destacar-ne uns quants, com ara la conferència que impartirà el crític literari i poeta Donald Sam Abrams, titulada "Camaleònics: els poetes davant de l'alteritat", on es tractarà la crisi d'identitat de l'escriptor contemporani que el mena a assajar terrenys diferents dels que li donen la seguretat. Abrams ho exemplificarà en aquesta conferència-recital amb l'obra d'un dels poetes més camaleònics per suplantador d'identitats de la poesia catalana del segle XX, Palau i Fabre. Daura, per la seva banda, recomana un dels actes de cloenda del cicle, el ja tradicional recital que aplega poetes vinguts d'arreu dels Països Catalans. Enguany hi haurà vuit veus al Conservatori: Josep Lluís Aguiló, Joan Duran, Gemma Gorga, Ramon Guillem, Txema Martínez, Jaume Pons Alorda, Jaume Pont i Josep Lluís Roig, acompanyades al piano per Manel Camp. No ens podem oblidar, tampoc, de la poesia íntima de la Darrera fornada, al forn Codina (amb Laia Carbonell, Raquel Santander i Enric de Tierz), el recital a dues veus de David Castillo i Joan Margarit, el de Narcís Comadira, acompanyat del músic Rafael Subirachs, el nocturn Cercatasques poètic, la conferència de Perejaume sobre les virtuts de l'oblit, les diverses lectures d'autors clàssics i l'exposició de la Biblioteca del Casino Joan & Narcís & Ovidi, al voltant dels tres noms de més pes del Tocats d'enguany: Margarit, Comadira i Montllor. Per als amants de les presentacions de llibres, els clubs de lectura i els recitals, el programa promet un bon fart de lletra, però també d'art.

Anna Crespo